

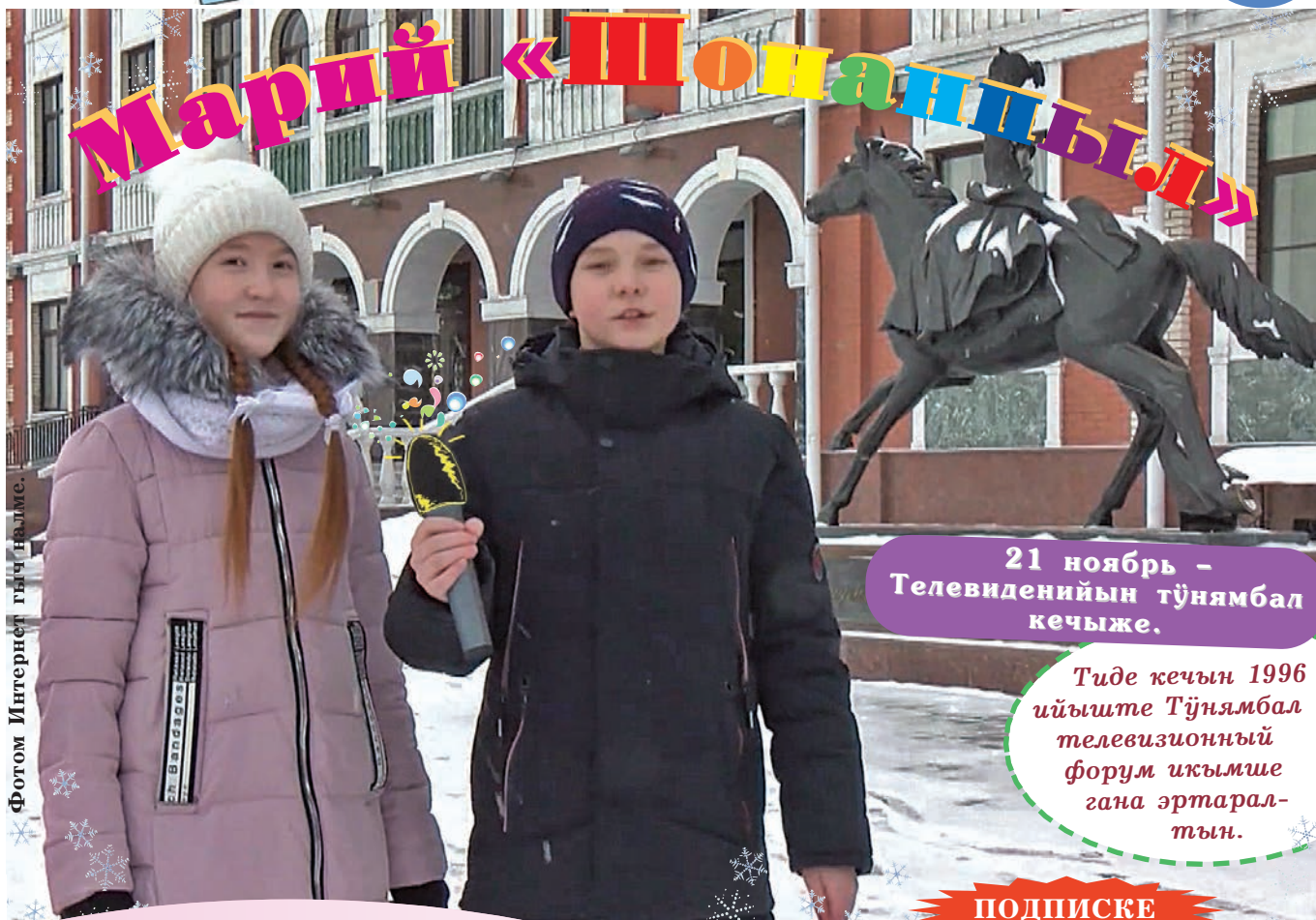
Шогмо эл, порымик да гим верг!

Будь готов/

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Фотом Интернет гыч талме.

Марий «Шонапыл»

21 ноябрь –
Телевиденийн тўнямбал
кечыже.

Тиде кечын 1996
ийыште Тўнямбал
телевизионный
форум икымше
гана эртарал-
тын.

ПОДПИСКЕ

«Ямде лий» газетлан ПОДПИСКЫМ ЫШТЫМЕ ЙӨН-ВЛАК:

- 1) Электрон подпискым
ышташлан 89027382237 номе-
рышке 150 тенгем пыштыза да
yamde_lii@mail.ru адресыш
лўмнердам возен колтыза.
- 2) Подпискым онлайн ышташ
лиеш: podpiska.pochta.ru сай-
тыш нурыза але «Почта
России» мобильный приложе-
нийым телефонышкыда
шындыза.
- 3) Верласе связь отделени-
йышке (почто) миен, газет-
лан возалтса.

Рекламе

«Марий Эл» ГТРК-ан «Шонапыл»
передачыжым кажне марий йоча куанен
онча. Тушто икшыве-влакым марий калыкын
тўвыраже, республикыште йоча-влаклан эрта-
ралтше мероприятий-влак, марий шўлышан чолга
ўдыр-рвезе-шамыч да моло денат палдарат.
Передачым кызыт Национальный президент школ-
интернатын 7-ше классыштыже тунемше-влак
Лена Семёнова ден Максим Киндулкин (**снимкыш-
те**) вўдат.

– Ме тиде передачым ондак йөрәтен онченна.
Ынде шкежат ик ий наре вўдышў улына. Икымше
передачына тений 2 февральыште лектын. Ме
тунам школна, талантан ўдыр-рвезе-влак нерген
каласкаленна. Театр да сълнымут классыште
тунемына. Ончыкылык артист улына, садлан камер
ончылно пашам ышташ лўдмашан огыл.
Передачым ямдылыме годым кугу куаным шижы-
на. Вўдышў эре мотор, артист койышан, весела
йўкан лийшаш, – ойлат Лена ден Максим.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Индекс – П4696.
Ак – 366 тенгеат 72 ыр.

Сенгымаш

Түмырзө, чот пералте!

Барабанщик отряд-влакын республиканский конкурсышт иктешлалтын. Тудо Марий Эл Республикын 100 ияш лўмгечыжлан пөлеклалтын. Тений таҥасымашке 12 видео-йодмаш пурен.

Сенгышыш лектыныт:

1-ше вер - Оршанке посёлкысо Йоча усталык рүдерын «Лига «БУМ» отрядше.

2-шо вер - 1-ше номеран Шернур кыдалаш школын «Юность» отрядше.

3-шо вер - 3-шо номеран Звенигово кыдалаш школ.

7-15 ноябрьште Эссентуки олаште Российысе допризывной молодёжын Спартакиадыштын всероссийский этапше эртаралтын. Тушко 23 команде ушнен. Волжский районын юнармий командыже (снимкыште) Марий Элын чапшым арален да кумшо верыш лектын. Командыште Сотнур, Шарача да Памар школлаште тунемше-влак лийыныт. Сотнур школ гыч Всеволод Дмитриев ден Станислав Петров личный первенствыште ойыртемаптыныт.

Конкурс

С.Г.Чавайн

лўмеш национальный библиотеке самырык сўретче-влаклан «Книга дарит вдохновенье» республиканский конкурсым увертарен. Таҥасымашке художественный школышто, кружокышто, студийыште тунемше 9-17 ияш ўдыр-рвезе-влак ушнен кертыт. Паша-влакым 2021 ий 10 март марте колтыман. Тўрыс уверым книгагудын сайтыштыже ончыза.

Лумым вученам

Мый лум вочмым чот вученам. Ынде мланде ош тōшак дене леведалтын. Йырым-йыр ару. Садыште киса, пōрткайык-влак куанен чоҥештылыт, пызлыгычкым чўнгат. Йоча-влакат лумлан йывыртен модыт. Шочмо кундемьшкем вес пагыт лишемеш.

Яна ДМИТРИЕВА.

Морко, Коркатово.

Ужшаш ыле

Мый комедий, мистике сынан кино-влакым ончаш йōратем. Нуно кумылым нōлтат. Режиссёр-влакын мастарлыкыштан бōраш да куанаш веле кодеш. Кином войзымым шке шинча дене кеч ик гана ужшаш ыле!

Дима ВЕДЕНЬКИН.

1-ше номеран Шернур школ.

Книгагудылан - пōлек

Школ книгагудылан полшаш шонен, «Подари детям книги» акцийым эртаренна. Тушко 1-11-ше класслаште тунемше, туныктышо-влак ушненыт. Книгагудылан 40 книга пōлекленна. Захар Васильев (снимкыште), Антон Сидоров, Лиана Фёдорова, Алина Дерябина эн шуко книга конденыт. Ончыкыжымат тыгай акцийым эртараш тўналына. Йоча-влакым книга дене йолташ лияш кумыландена.

Софья МАТВЕЕВА.

Волжский, Пōтъял.

30 ноябрь гыч 11 декабрь марте Российыште 1-4-ше класслаште тунемше-влаклан «Лўдыкшыдымō корно» онлайн-олимпиаде эртаралтеш. Тушко ушнашлан **Учи.ру** тунемме платформышто возалтман.

15 ноябрь гыч 2 декабрь марте Марий Элыште «Бей в набат!» профилактике акций эрталтеш. 16 ноябрь гыч 1 декабрь марте школлаште тунемше-влак коклаште «Ме - ЗОЖ верч!» видео-визитке республиканский заочный конкурс лиеш. 2 декабрьыште «Илаш! Йōраташ! Ўшанаш!» регион-влак кокласе антинаркотический форумым онлайн йōн дене эртарат.

20-29 ноябрьыште Йōшкар-Олаште йот эллесе да Российысе национальный республиклесе руш театр-влакын «Келшымаш кўвар» XVII тўнямбал фестивалышт эрталтеш. Лу театр 12 спектакльым ончыкта.

«Ямде лий» 2020 ий 21 ноябрь

Йошкар-Олаште 15 октябрь гыч 29 ноябрь марте Благовещений башныште «Женщины войны» ончер пашам ышта. Тиде фото да видеопроектын авторжо – Йошкар-Ола гыч режиссёр, фотограф, видеограф Наташа Бабушкина-Гирева (снимкыште пураште).

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

– Сарын чурыйже уке. Война тўналеи гын, шочмо мланде верч тушман ваитареш шогалаи чылан ямде улыт. Мыйын шоны-маште, сарын кочыжо кажне ефын чоныштыжо ила. Кажне историй гоч мый ике икшывыже, вес ефын йочаже верч кредалше ўдырамышын лўддымылыкшым, героизмжым ончыкташ шоненам. Проектыште ныл ўдырамыш нерген ойлалтеш. Историй-влак шонен лукмо, но чоныш логалше улыт, – ойла Наташа Михайловна.

Икымше историй Ирина лўман лётчице нерген. Тудын нерген возаш Елена Камбурован «Ночные ведьмы» мурыжо таратен. Ўдырым аваже Ирина, Ира, Ирочка манын лўмден. А йоратыме енге Стрекоза манын. Саша 1941 ий июльышто лётный училищым тунем пытарен да Ира деке кайышаш улмаш. Нуно сўаным ышташ шоненыт. Но шучко 41-ше ий колымашым конден. Саша, шочмо кундемжым аралышыла, илыш дене чеверласен. Ынде Ирина-Стрекоза ПО-2 бомбардировщик дене кавашке чонешта.

Кокымшо историй Ольга лўман эми-

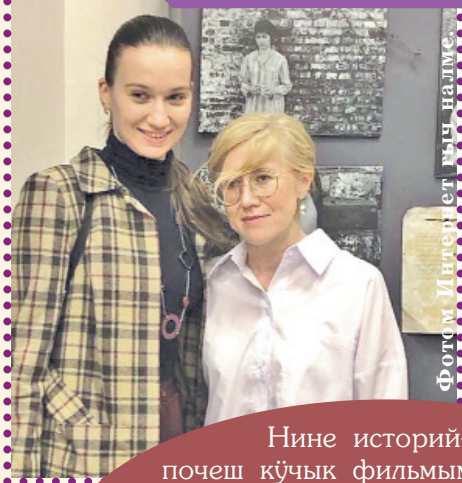
грантке нерген. Тудо ача-аваж дене пырля революций годым Россий гыч Францийыш илаш каен. Олян чыла уло: лўмжө, оксаже... Аристократке Парижыште ракатланен ила. Тудын чонышкыжо келгынрак ончалат гын, лўддымө Олям ужат. Самырык ўдыр – Кугу Ачамланде сар годым Француз Сопротивленийын участницыже. Тиде историйым возаш авторым Андрей Кончаловскийын «Рай» фильмже кумылаңден.

Кумшо ўдыр – Нина лўман снайпер. Тудо ўдыржө верч чыла ышташ ямде. Нина ондакысе семын ўдыржө дене конга ончылно мўй дене чайым йўын шинчынеже, тудын воштылмо йўкшым колнеже. Ўдырамыш кидышкыже лўдде снайпер винтовкым налеш да кажне гана икшывыж нерген шона.

Нылымше историй медицине институтым тунем пытарыше 20 ийым эртыше Лена лўман студентке нерген. Мо ышталтын шўмыштыжө, кунам шинчанончылныжо кажне кечын ег-влак коленыт?! Лена, малыде, икмыняр кече почела операций ўстел воктене шоген да операцийым ыштен. Тудо вес семын ок керт. Лена пашажым йората да сенымашым лишемдаш шона.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Сарыште – ўдырамыш

Фотом Интернет рывч. Наташа

Нине историй-влак почеш кўчык фильмым войзымо. Тушто Н.Бабушкина-Гиреван йолташ ўдыржө-влак модыныт. Ольган рольжым Э.Сапаев лўмеш Марий кугыжаныш академический опер да балет театрын артисткиже Татьяна Толстолужская (Шкляр) (снимкыште шолаште) модын.

Конкурс

Москосо Сенгымаш тоштер 7-17 ияш ўдыр-рвезе-влакым «Нарисуй «Ёлку Победы» всероссийский йоча сўрет конкурсыш ушнаш ўжеш. Сўрет-влакым 25 ноябрь марте вучат. Лауреат-влакын лўмышт 7 декабрьыште пале лиеш. Сенгыше-шамычын сўретышт дене У ий открыткым ямдылат. Тўрыс уверым victorymuseum.ru сайтыште лудса.

Конкурсыш Марий Эл гыч ятыр йодмаш пура. 11 ияш Фронтовой Тихон АРМЯКОВЫН сўретшым уждыда.

«Сенгымаш кож» у ий пайрем Моско олесе «Эрмитаж» садыште 1944 ий 26 декабрь гыч 1945 ий 20 январь марте эрта-ралтын.

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 21 ноябрь

3

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Боевой марш

...Ялт вурс гай ик колоннышто
Эрта куатле строй.
Мемнан ең-влакын оныштышт –
Ик шўм, ик вўр, ик ой!
Виян советский крейсерым
Вўда уста айдем.
Керек-могае рейд гычын
Лектеш, чыла сенен.
Танкист шинчеш гын танкышке,
Кеч куп, кеч тул, кеч вўд –
Сенаш пура атакышке,
Газ деч, тар деч ок лўд!
Гранит гай эл границышке,
Шпион, пурен от керт.
Советский пограничникше
Служа родной эл верч!
Шогалза кўртньо стройышко,
Танкист, моряк, пилот!
Шушаш великий бойышко
Иктат лекде ок код!

Василий РОЖКИН.

Пагалымашым сулен

Кугезе кочашт Амир Насырович Насыров 1929 ийыште Марий Турек районьсо Карлыган ялсоветын председателже лийын. 1930 ийыште «Йошкар Октябрь» колхозым почыныт. Колхоз 50 ялым ушен. Тудым вуйлаташ А.Н.Насыровлан ўшаненыт. Кугу Ачамланде сар деч ончыч кугезе

кочашт Пижмарь ялыште «Кураш» колхозым вуйлаташ тўналын. Сар жапыште колхозник-влак самолётим чоҥаш оксам погеныт, фронтлан кочкыш йорварым ямдыленыт. А.Н.Насыров калык коклаште пагалымашым сулен. Кугезе уныкаже, Амира, тудын лўмжым нумалеш.

Авторын фотожо.

Амира Каирова ден Камиль Габдрафиков (снимкыште) тукым акашольо улыт, Руэм кыдалаш школышто тунемит. Нуно сар пагытыште тылыште тыршыше труженик-влак нерген ешыштын историйже гыч палат.

ЛИВАНОВА.

Немыч йылмым пален

1941 ий. Тиде шучко жапым кугезе коча-кова-влак ўмырышт мучко шарнен илат. Осып кугезе кочам Кокымшо тўнямбал сарыш тыныс илышым аралаш каен. Илыме курымыштыжо кумшо сарым вашлийын. Икымше тўнямбал сар годым немьч йылмым тунеммыже ты гана тудлан пеш полшен. Пленыш логалше салтак ден офицер-влакым йодыштын, ятыр документым кусарен. Кугезе кочам Берлин марте шуын. Тудо, чыла орлыкым сенен, кумшо ганат шучко сар деч виян лийын, йоратыме ешышкыже таза пўртылын.

О.П.Петров тўрлў орден да медаль дене палемдалтын.

Кугезе кочам нерген мыланем ковам Р.Н.Иванова каласкален (снимкыште).

Карина ГРИГОРЬЕВА.
2-шо номеран Морко школ.

Фотом еш архив гыч налме.

Йоча да сар

Фронттышто лийше-влакын шарнымашыштым лудаш да каласкалымыштым колышташ мыланна, самырык тукымлан, моткоч пайдале. Шучко кредалмаш, сарын геройжо, икшывыже-влак нерген ятыр книга возалтын. Йоча-влак кугуен-шамыч дене тўр пашам ыштеныт, ойгыреныт, шортыныт. Чыла чытеныт да Сенгымаш кечым лишемдаш полшеныт. Нунылан кўра тукым умбакыже шуйнен, да ме шочынна. Тыныс илышым пўртылтышў-влакым эре шарнена.

Кирилл ЧУМАЕВ.

Параньга, Олор.

Увер

9-11 декабрьыште Всероссийский патриотический форум онлайн йўн дене эртаралтеш. 30 ноябрь марте «Молодёжь России» системышке йодмашым колтыман. Форумышто Грант конкурсын участникше-влак проектыштым аралаш тўналыт. Йодмашым 3 декабрь марте вучат. Тыгак «Сенгымаш» национальный премийым кучыктат.

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 21 ноябрь

Лүм: Василий Шишковский.

Шочын: 1929 ий, Шумск ола, Украина.

Подвиг: Йошкар Арми́й батальонын сусыргышо командиржым пёртшö воктене муын, сарайыштыже икмыняр кече шылтен ашнен да эмлен. Школышто пионер отрядын командирже лийын. Шуко йочан ешлан, тулык йоча-влаклан кочкыш йөрвар дене полшен, школьник-влакым тушман вастареш шогаш кумыланден.

1944 ийыште йўлалтен пуштыныт.

Чап: Шумск олаште памятник уло.

В.Шишковский нерген очеркым, почеламутым возеныт.

#пионер ГЕРОЙ

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Шочмо элым арален

Кугезе кочам Михаил Александрович Александров 1923 ий 18 июньышто Сотнур волостысо Эгерүмбал Шале ялеш шочын. Кугу Ачамланде сар тўналмеке, шочмо элым аралаш каен. Штабыште писарьлан ыштен да стрелок лийын. 1943 ий 26 ноябрьыште контузитлалтын. Сусыргымыжлан көра 1944 ийыште армий радам гыч демобилизоватлалтын.

Шочмо верыш пёртылмекеже, Морко комсомол райком секретарьлан пашам ыштен. 1948 ий гыч 1983 ий марте Морко районысо школлаште туныктышылан, завучлан, директорлан пашам ыштен. Кугезе кочам дене кугешнем.

Иван АЛЕКСАНДРОВ.

Морко, Арын.

Тыланда көра илена

Платон Иванович Поликарпов 1923 ий 5 январьыште Кужэгер район Йыван-солаште шочын. 1930 ийыште школыш каен. Индеш ий тунеммеке, «У Нольо» колхозышто пашам ыштен. 1942 ий 25 февральыште сарыш каен. Икымше крестомаш, мутат уке, шучко лийын. Кочам «За отвагу» медаль дене палемдалтын. Ленинградым аралымыш годым сусырген. Шүмжө воктеке логалше осколко дене ўмыржө мучко илен.

1946 ий 17 майыште шочмо кундемшыкыже пёртылын. 8 йочам ончен куштен. 19 уныкаже, 7 кугезе уныкаже улыт. Платон Иванович 2005 ий 27 майыште колен. Лач тыгай ен-влаклан көра ме илена.

Настя ПЕТУХОВА.

Кужэгер школ.

Факт

Кугу Ачамланде сар годым Совет Ушем Герой чаплўмым пуымо нерген пунчал 1941 ий 8 июлышто лектын. Кум лётчик тиде чаплўмым икымше гана налын. Тиде Степан Иванович Здоровцев, Петр Тимофеевич Харитонов, Михаил Петрович Жуков. Кумытынат 158-ше истребительный авиаполк гыч лийыныт.

Сар кыша – сўретыште

Республикысе сўрет сымыктыш тоштерыште «Край Марийский» ончер кажне ийын эртаралтеш. Тений тудо 3 ноябрьыште почылтын да Марий Элын 100 ияш лўмгечыжлан

пөлеклалтын. Ончерыште 70 утла художникын 174 пашажым вераңдыме. Ятыр сўрет Кугу Ачамланде сарлан пөлеклалтын.

Фотографийыште В.А.Чеботкинын «Дороги русского солдата» да М.А.Поспехован «Жди меня» пашаштым ужда.

Е.ИВАНОВА.

Историйым шергалына

1904 ий 26 ноябрьыште Порт-Артур орым лу тылзе аралыше руш гарнизон нылымше штурмым сенен. Порт-Артур воктене япон армийым тўрысnek кырен шалатен.

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 21 ноябрь

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Задаче

Павел Тойдемар Марий филармониянын артистше-влак дене пырля фронтовой бригадым чумырен. Нуно фронтлаште чўчкыдын концертым ончыктеныт. Мынар концертым шындымыштым пален налаш тиде пример полша. **Шотло:**

3413 - (61x58-110940:86)

Тиде ужашым могай сылнымут произведений гыч налме, палыза.

– Эскадрон! Атакыш! Родина верч! Кырыза фашист тўшкам!
– Шашке дене нуным кугунак от пытаре, – воштылеш Миклай. – Танк ваштареш имне дене от лек. Тений сарыште кавалерийлан нимом ышташ.
– Кузе нимом?! Теве тиде сарыштат генерал Доваторын кавалеристше-влак чот кредалыныт. Нуно Москва воктеч немычым покташ чот полшеныт. Танкат, кавалерият шке шотшо дене кўлыт, шонем. Теве партизан-влакын танк уке годым имнят пеш келша, – ўшандарен ойла Алик. – Имне дене, йўк лукде, йыштак эрташ да тушман ўмбаке шижде керылташ лиеш.

Викторине

- Совет Ушем Герой лўмым налше икымше ўдырамаш.**
А) Н.Т.Волкова; В) З.А.Космодемьянская;
Б) З.М.Портонова; Г) У.М.Громова.
- Могай ер гоч Ленинградыш «Илыш корно» шуйнен?**
А) Онежский; В) Чудско-Псковский;
Б) Донцо; Г) Ладожский.
- 1943 ий 23 августышто могай кредалмаш пытен?**
А) Сталинград; В) Берлин;
Б) Курск; Г) Моско.
- Берлинысе Рейхстаг ўмбаке совет салтак-влак кунам Сенгымаш тистым нўлталыныт?**
А) 1945 ий 9 май; В) 1945 ий 30 апрель;
Б) 1944 ий 30 апрель; Г) 1945 ий 5 май.

Кугу

Ачамланде сарын мынар кече шуйнымыжым пален налаш «юзо» квадрат полша. Тидлан диагональ почеш кажне столбикысе цифр-влакым ушыза.

413	218	474	567
569	374	630	979
195	0	256	349
221	26	282	375

Званий-влакым кычалза.

Ефрейтор, рядовой, старшина, лейтенант, капитан, подполковник, генерал, маршал.

Е	Р	О	В	О	М	Ш	А
Ф	Я	Д	Г	Й	А	Р	Л
Р	Е	Й	Е	Л	О	В	К
С	А	Т	Н	А	К	Н	И
Т	Н	О	Е	Р	Л	О	П
А	И	Р	К	А	П	И	Д
Р	Ш	Т	Е	Н	Т	Т	О
Л	Е	Й	Н	А	Н	А	П

Самолётным сўретлыза да чиялтыза.

Ўчымы шуктен

Урокышто Николай Богдановын «Шольым дене коктын» ойлы-машыжым лудынна. Тудым «Ямде лий» газетеш савыктеныт ыле. Вигака ойлем: йоча-влаклан пеш келшен. Молан манаш гын совет салтак фашист снайперым пуштын. Йолташыже верч ўчымы шуктен. Жнивинын йўным муын моштымыжо келшен. Шочмо элым аралыме годым чыла тактике шергакан.

Саша ИВАНОВ.

Морко, Коркатово.

Анастасия КАЛУГИНАН сўретше.
Туньктышо – Л.М.НОВИКОВА.
Национальный президент школ-интернат.

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 21 ноябрь

Печать да массовый коммуникаций шотышто федерал агентствын окса польшыж дене...

Теле толын

Ик эрдене помыжалтым,
Мо тугай? Ош лум велеш.
Мые шольым кычкыралым,
Пөрт гыч лекна писын пеш.
– Теле толын! Теле толын! –
Йывыртен юарлена.
Кече мучко шольым дене
Нойымешке модына.

Ульяна ТАНЫГИНА.

Шернур, Ёлыл Рушәнер.

Шочмо кече

Шукерте огыл шочмо кечем лийын. Йолташем-влак мыйым саламлаш толыныт. Ме шылын, вашла поктылын, футболла модынна. Вара кум килоан тортым кочкинна. Тудо стадионым ушештарен: капка ден футболист-влак лийыныт. Мый футболла модаш пеш йоратем, садлан тиде пөлек моткоч шергакан. Шольымат

(снимкыште), тортым ужмеке, пеш йывыртен, кужу жап воктечше корангын огыл.

Кужәнер, Шүдымарий.

26 ноябрь –
Тортын кечыже.

Сева НИКИТИН.

Пайдале каныш

Сорал пүртүс дене ойыртегалтше шыже каникул эртен кайыш. Тудым пайдалын эртаренам. Эрдене кынелын, авам ден ковамлан полшенам: вакшым төрленам, кумыж-совлам мушкынам, шке пөлемем эрыктенам. Шинчымашым нолташлан мөнгылан пуымо паша-влакым ыште нам. Мый спортлан шүман улам. Эрыкан кучедалмаш да футбол секциялаш коштынам. Кажне кече шарнымашеш кодын.

Тимур БАРЛЫБАЕВ.

2-шо номеран Шернур школ.

«Ший пүян Ший Пампалче» йомак почеш Александра ДОКШИНАН сүретше. Медведево, Руэм.

22 ноябрь –
Эрге-влакын
кечышт.

Сүретым могай руш
йомак гыч налме,
палыза.

Сүретым чиялтыза.

Ур гай

Кажне кечын малаш вочмо деч ончыч шүжаремлан йомакым лудам.

Шукерте огыл «Ший пүян Ший Пампалче» йомак дене палымым ыштышым.

- Келшыш? – йодам.
- Пеш онай, – вәшешта.
- Эң чот мо келшыш? – рашемдынем.

– Пампалчын пуштыгыш ур гай кұзымыжө, – оила шүжарем.

А тыланда, йоча-влак, тиде йомакыште мо келшен?

Анна ГЕРАСИМОВА.

Морко, Коркатово.

«Ямде лий» 2020 ий 21 ноябрь

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Түг редактор Л.В.СЕМЕНОВА
https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашаштотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательствым шуктен шогымым эскерыше Федеральний службын Приволжский федеральный округысо управленийшытыже регистрироватлыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральшыты пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательыне адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пөрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

«Ямде лий» дене

Конкурс
20 декабрь
марте шуйна. Фото-
влакым вучена.

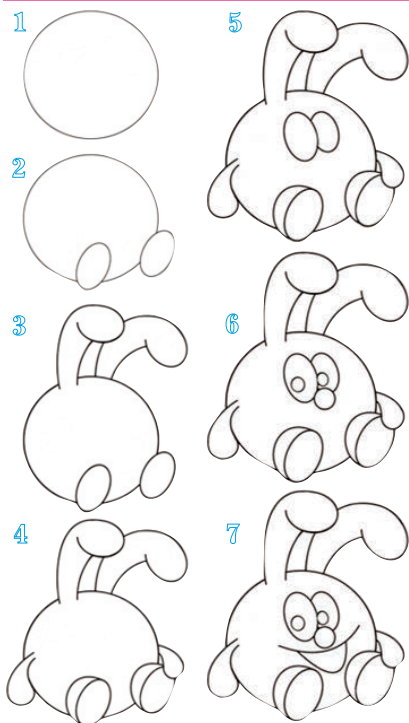
Мастар кид

Квиллинг йоным кучылтын,
Аван кечыжлан пөлекым
ямдылыза.

Лиза КИТКАЕВА.

Шернур, Эшполдино.

Пырля сүретлена

Йоча-влак,
Крошым теве
тыге куштылаш
гын сүретлаш
лмеш. Теат
сүретлен
ончыза.

Тушто

Телым школьшко коштем.
Кежемым
пөртыштö кана.
Шыже толмек, куанен,
Тлупышко кижен шинчеш.

Математике кроссворд

8	:		=	1		x	1	=	
:									x
	x	1	=		6	:	2	=	
=			:						=
4	:		=	2	9	:		=	9
		x	=			:			
	:	7	=	1		x	3	=	
x			=			x			
		:	=		0	x	7	=	
=						=			
7	:	1	=			:	5	=	

**Ял, села да посёлко-шамычын могай
район гыч улмыштым палыза.**

Мүкш-
шамыч-
лан кел-
шыше
ведрам
муын
пуыза.

Шуарсола

Руш Шой

Кокласола

Токтарсола

Унчо

«Ямде лий» 2020 ий 21 ноябрь

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.